

Het gemeentelijk belastinggebied

of: hoe raadsleden naar belastingen kijken

mr. J.K. Lanser

Van den Bosch & partners

9 mei 2017

Van den Bosch & Partners

Belastingadviseurs voor overheden

Werkzaamheden

❖ WOZ

❖ Gemeentelijke belastingen

- Kostenonderbouwingen rioolheffing
- Kostenonderbouwingen afvalstoffenheffing
- Kostenonderbouwingen leges
- BIZ
- Ondernemersfonds

❖ Waterschapsbelastingen

❖ Provinciale belastingen

Sliedrecht

Gemeente
Sliedrecht

Van den Bosch & Partners

Belastingadviseurs voor overheden

Gemeenteraad

Van den Bosch & Partners

Belastingadviseurs voor overheden

Het BBV

Paragraaf lokale heffingen

Artikel 9

1. In de begroting worden in afzonderlijke paragrafen de beleidslijnen vastgelegd met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten, alsmede tot de lokale heffingen.
2. De begroting bevat ten minste de volgende paragrafen, tenzij het desbetreffende aspect bij de provincie onderscheidenlijk gemeente niet aan de orde is:
 - a. lokale heffingen;
 - b. weerstandsvermogen en risicobeheersing;
 - c. onderhoud kapitaalgoederen;
 - d. financiering;
 - e. bedrijfsvoering;
 - f. verbonden partijen;
 - g. grondbeleid.

Artikel 10

De paragraaf betreffende de lokale heffingen bevat ten minste:

- a. de geraamde inkomsten;
- b. het beleid ten aanzien van de lokale heffingen;
- c. een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, *waarin inzichtelijk wordt gemaakt hoe bij de berekening van tarieven van heffingen, die hoogstens kostendekkend mogen zijn, wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden, wat de beleidsuitgangspunten zijn die ten grondslag liggen aan deze berekeningen en hoe deze uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd;*
- d. een aanduiding van de lokale lastendruk;
- e. een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

Wijziging artikel 10

Stb. 2016, 101:

Voor het verkrijgen van de hier bedoelde transparantie is het namelijk van belang dat provinciale staten, raadsleden en belastingplichtigen aan de hand van de begroting en jaarrekening na kunnen gaan hoe de keuzes in de kostendekkendheid van de diensten in de legesverordening in zijn geheel doorwerkt in de individuele tarieven. Dat wordt niet per se bereikt door per tarief inzichtelijk te maken of er sprake is van over- of onderdekking (kruissubsidiëring) en in welke mate. Een berekening van de opbrengst en kosten, de mate van kostendekkendheid en de toelichting op de achterliggende (beleids)keuzes, mag ook op een eerst volgend aggregatieniveau inzichtelijk worden gemaakt. Daarbij moet gedacht worden aan onderdelen of aggregatieniveau's, zoals reisdocumenten of omgevingsvergunning. Het inzichtelijk maken op een te algemeen indelingsniveau, zoals bijvoorbeeld burgerzaken of fysieke leefomgeving, is onwenselijk; daarmee zou de beoogde transparantie niet worden gerealiseerd. Wel moet uit de toelichting bij de berekening van een onderdeel (of hoofdstuk) blijken of er tussen de tarieven binnen dit onderdeel kruissubsidiëring plaatsvindt (bijvoorbeeld tussen het tarief voor objecten met lage bouwkosten en het tarief met hoge bouwkosten) en in welke mate.

Van den Bosch & Partners

Belastingadviseurs voor overheden

Toelichting Staatsblad

Om de kostendekkendheid van de heffingen, onderdelen van de verordening of tarieven inzichtelijk te maken, kan gebruik worden gemaakt van de onderstaande tabel:

Voorbeeld berekening van kostendekkendheid van de rioolheffing

Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	– 3.500
Inkomsten taakveld(en), excl. Heffingen	240
Netto kosten taakveld	– 3.260
Toe te rekenen kosten:	
Overhead incl. (omslag)rente	– 1.440
BTW	– 200
Totale kosten	– 4.900 100%
Opbrengst heffingen	4.500
Dekking	92%

Begroting 2017

Hondenbelasting

De Gemeentewet regelt dat gemeenten een belasting op het houden van honden mogen heffen. De hondenbelasting is een zuivere belasting die naar de algemene middelen van de gemeente vloeit. In de gemeente Sliedrecht zetten we de opbrengsten uit de hondenbelasting volledig in voor maatregelen gericht op de bestrijding van overlast door honden.

Voor 2017 zijn de tarieven verhoogd met 0,9% zoals vastgesteld in de Kadernota.

Berekening kostendeckendheid hondenbelasting	2017
Coördinatie:	
Beleid en regelgeving, afhandeling klachten, communicatie en organisatie	7.994
Beheer en onderhoud losloopgebieden en uitrenggebieden:	
Legen afvalbakken wekelijks	4.614
Kuilen vullen/ entrees voorzien van houtsnippers	9.680
Herstel omheining	1.936
Hagen (als onderdeel omheining) knippen	3.752
Groot onderhoud: bijvoorbeeld draineren	2.000
Aankoop niet duurzame goederen en diensten:	
Losloopgebieden en uitrenggebieden	11.520
Grond om kuilen te vullen	925
Communicatie gemeentepagina	500
Drukken folder	0
Activiteiten hondenbeleid	0
Hondenpoepzakjes	0
Subtotaal	42.921
Handhaving en toezicht:	
Handhaving overlast honden	29.700
Uitvoeringskosten Gemeente Belastingen Drechtsteden:	
Aanmeldingen, afmeldingen, bijhouden mutaties, controles, kwijtscheldingen etc.	12.850
Totaal jaarlijkse kosten bestrijding overlast honden (a)	85.471
Opbrengst hondenbelasting (b)	86.000
Dekking (a/b *100)	99%

Begroting 2017

Berekening kostendeckendheid	Afvalstoffen-heffing	Riool-heffing	Haven-geld	Lijk-bezorging	Bouw-leges	Reinigings-rechten	Leges Burgerzaken
Kosten taakveld (en) incl. (omslag)rente	2.368.511	2.333.271	56.977	246.326	272.856	280.437	767.913
Inkomsten taakveld (en), excl. heffingen	659.861	7.059	4.203	0	0	30.995	0
Netto Kosten taakvelden	1.708.650	2.326.212	52.774	246.326	272.856	249.442	767.913
Overige toe te rekenen:							
Overhead incl. (omslag)rente	571.339	196.447	15.477	219.210	224.401	117.396	0
Bestemmingsreserve							
BTW **		200.000					
Totale overige kosten (a)	2.279.989	2.722.659	68.251	465.536	497.257	366.838	767.913
Opbrengst heffingen (b)	1.887.183	2.631.358	60.086*	412.500	452.407	364.489	332.945
Dekking (b/a *100)	83%	97%	88%	89%	91%	99%	43%

* Dit is exclusief opbrengst pleziervaart van € 18.000. De kosten hebben alleen betrekking op de beroepshavens. Voor pleziervaartuigen worden nagenoeg geen directe kosten gemaakt.

** Bij de begroting 2015 is besloten (Raadsbesluit 11/11/2014) op grond van de thema-onderzoeken wel btw in de rioolheffing te verwerken en niet in de afvalstoffenheffing.

Jurisprudentie

Rechtbank Overijssel 29 maart 2017, nr. 14/2689, ECLI:NL:RBOVE:2017:1413

Voor zover verweerder zich hier op beroept, verwerpt de rechtbank het standpunt dat alsnog de compensabele btw tot de geraamde lasten moet worden gerekend. Zoals volgt uit het arrest van de Hoge Raad van 4 april 2014, nr. 12/02475, ECLI:NL:HR:2014:777 (rechtsoverweging 3.3.3) kunnen kosten die niet tot de geraamde lasten in de gemeentebegroting hebben behoord, niet alsnog worden aangedragen ter onderbouwing van de stelling dat de opbrengstlimiet niet is overschreden. Bij het opstellen van de begroting heeft de gemeenteraad immers, al dan niet impliciet, beslist dat deze kosten op andere wijze worden gefinancierd, dan uit de opbrengst van de rioolheffing. (vgl. de uitspraak van Hof Arnhem-Leeuwarden van 15 september 2015, nr. 14/01066, ECLI:NL:GHARL:2015:6777).

Jurisprudentie

**Hof Arnhem-Leeuwarden 15 september 2015, nr. 14/01066,
ECLI:NL:GHARL:2015:6777**

4.15. De vaststelling van tarieven als bedoeld in artikel 229b van de Gemeentewet berust op een raming, welke raming moet berusten op gegevens omtrent geraamde baten en lasten in de gemeentebegroting voor het desbetreffende jaar dan wel gegevens die op geraamde baten en lasten in die begroting zijn terug te voeren (vgl. HR 4 april 2014, nr. 12/02475, ECLI:NL:HR:2014:777, BNB 2014/148). De heffingsambtenaar verzoekt het Hof alsnog rekening te houden met veegkosten van € 111.677, ofschoon die niet in de raming waren begrepen. Gelet op voornoemd arrest kunnen kosten die niet tot de geraamde lasten in de gemeentebegroting hebben behoord, niet alsnog worden aangedragen ter onderbouwing van de stelling dat de opbrengstlimiet niet is overschreden. Bij het opstellen van de begroting heeft de Gemeenteraad immers, al dan niet impliciet, beslist dat deze kosten op andere wijze worden gefinancierd, dan uit de opbrengst van de reinigingsheffingen.

Begroting 2017

De kostendekkendheid wordt overeenkomstig de regelgeving bepaald per verordening.

Over de kostendekkendheid wordt opgemerkt dat toegewerkt wordt naar:

1. overhead toe te rekenen op basis van personeelslasten;
2. één systematiek van toerekening van overhead;
3. 100% kostendekkendheid te hanteren;
4. kwijtschelding ten laste te brengen van de heffing.

Voor lijkbezorging geldt dat de meeropbrengst ten gunste van een bestemmingsreserve wordt geboekt om de tarieven te egaliseren en de toekomstige uitbreiding van de begraafplaats te bekostigen.

Jurisprudentie

Hoge Raad 17 februari 2017, nr. 16/01547, ECLI:NL:HR:2014:253

(gemeente Overbetuwe)

2.1.4. De gemeente heeft de jaarlijks gerealiseerde overschotten van het rioolrecht en de rioolheffing verantwoord op een rekening bestemmingsreserve riolering (hierna: BR riolering). De BR riolering was in 2012 aangegroeid tot een bedrag van meer dan € 14 miljoen.

2.1.5. Op 6 november 2012 heeft de raad van de gemeente Overbetuwe besloten om een bedrag van € 6.800.000 te onttrekken aan de rekening BR riolering en dit bedrag voor het jaar 2013 toe te voegen aan de algemene middelen van de gemeente. In 2013 is hieraan uitvoering gegeven.

Jurisprudentie

2.2.1. Het Hof heeft geoordeeld dat hetgeen de gemeente ontvangt aan rioolrecht of rioolheffing, met uitzondering van efficiency- en aanbestedingsvoordelen, slechts mag worden aangewend voor de bestrijding van de 'kosten ter zake' van het jaar zelf of van toekomstige jaren. Dit geldt ook indien overschotten worden gerealiseerd door onjuiste of onvolledige ramingen. Daarbij is naar het oordeel van het Hof niet van belang onder welke benaming die overschotten in de balans van de gemeente zijn verantwoord. Het blijft immers gaan om geormerkte gelden die bij de burger zijn opgehaald voor de taak riolering, welke gelden blijkens het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten van 17 januari 2003, Stb. 2003, 27 (hierna: het BBV) en de toelichting daarop altijd voor het rioleringsdoel moeten worden aangewend.

2.2.2. Uit het voorgaande volgt volgens het Hof dat een onttrekking in 2013 aan de BR riolering verantwoord had moeten worden in de ramingen van de rioolheffing en de lasten ter zake. Dat is echter niet gebeurd. Uit de stukken blijkt dat het overgrote deel van de BR riolering niet is ontstaan door hogere opbrengsten dan geraamd en door een gunstiger inschrijving op de uit te voeren werken dan geraamd, maar vooral doordat kapitaallasten en kosten achterbleven bij de jaarlijkse ramingen. Het lijdt volgens het Hof geen twijfel dat, bij het als bate in aanmerking nemen van een groot gedeelte van de onttrekking van € 6,8 miljoen aan de BR riolering, de baten van de rioolheffing de lasten ter zake met meer dan 10 percent zullen overschrijden. Dit leidt tot de gevolgtrekking dat de Verordening ten aanzien van belanghebbende in haar geheel onverbindend moet worden verklaard, aldus nog steeds het Hof.

Begroting 2017

In onderstaande tabel wordt de ontwikkeling van de gemiddelde WOZ-waarde (= de basis voor het berekenen van de OZB-aanslag) en de woonlasten voor meerpersoonshuishoudens in euro's weergegeven over 2017 en de twee voorgaande jaren. Tevens zijn hierin de geldende tarieven voor de afvalstoffen- en de rioolheffing opgenomen. De gemiddelde woonlast OZB is berekend door de gemiddelde WOZ-waarde te vermenigvuldigen met het geldende tariefpercentage.

Woonlasten meerpersoonshuishouden	2015	2016	2017
Gemiddelde WOZ-waarde	€ 169.000	€ 174.000	€ 179.000
OZB eigenaren woningen	€ 183	€ 184	€ 186
Afvalstoffenheffing meerpersoonshuishoudens	€ 205	€ 199	€ 206*
Rioolheffing, eigenarendeel	€ 152	€ 150	€ 150
Rioolheffing, gebruikersdeel	€ 74	€ 76	€ 76
Totaal	€ 614	€ 609	€ 618
% stijging t.o.v. vorig jaar	8,2%	-0,8%	+1,5%**

* Dit is exclusief onttrekking van € 100.000 aan de reserve egalisatie afvalstoffenheffing. Na de onttrekking komt het tarief voor een meerpersoonshuishoudens op € 196 (afgerond).

** Uit bovenstaande tabel blijkt dat de gemiddelde woonlasten in Gemeente Sliedrecht in 2017 met 1,5% zullen stijgen ten opzichte van het jaar ervoor. In dit percentage is nog geen rekening gehouden met het lagere tarief voor de afvalstoffenheffing als gevolg van de onttrekking aan de reserve egalisatie afvalstoffenheffing. De stijging komt hiermee op 0%.

Begroting 2017

Vergelijking andere gemeenten

Vergelijking van de woonlasten met de Drechtstedengemeenten kan worden gemaakt. Deze is gebaseerd op de actuele gegevens van de Digitale Atlas van de lokale lasten 2016 op www.coelo.nl en geeft de woonlasten van een meerpersoonshuishouden weer. De woonlasten in 2016 in Alblasserdam, Dordrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht worden weergegeven in onderstaand schema (x € 1).

Tarieven	Gemiddelde WOZ	Tarief OZB	OZB eigenaar	Riool heffing e/g	Afval stoffen heffing	Totaal	Rangnr meerp. huis
Sliedrecht	173.000	0,1058	183	226	199	608	26
Dordrecht	156.000	0,1301	202	172	270	644	59
Papendrecht	186.000	0,1335	249	265	237	751	211
Zwijndrecht	167.000	0,1374	230	268	309	807	303
Alblasserdam	194.000	0,1327	258	200	324	782	265
H.I. Ambacht	208.000	0,1471	306	172	315	793	309
Landelijk gemiddelde	219.000	0,1259	268	193	263	723	-

De indicatie in de laatste kolom betekent hoe lager het rangnummer hoe lager de woonlasten.

Belastingverordeningen 2017

5 DEBATSTUK - BEST - Belastingverordeningen 2017

Stemverklaring Pauw (PRO Sliedrecht) - Verordening hondenbelasting 2017

18 stemmen voor (De Borst afwezig)

AANGENOMEN

De Agendacommissie heeft n.a.v. verzoek college besloten dit voorstel direct besluitvormend te behandelen.

- ☐ ab - Belastingverordeningen 2017 (214KB)
- ☐ rv - Belastingverordeningen 2017 (243KB)
- ☐ rb - Belastingverordeningen 2017 (217KB)
- ☐ 1. verordening reinigingsheffingen 2017 (154KB)
- ☐ 2. verordening OZB 2017 (123KB)
- ☐ 3. verordening rioolheffing 2017 (120KB)
- ☐ 4. verordening begrafenisrechten 2017 (144KB)
- ☐ 5. verordening havengeld 2017 (127KB)
- ☐ 6. verordening hondenbelasting 2017 (118KB)
- ☐ 7. verordening leges 2017 (467KB)
- ☐ 8. verordening marktgelden 2017 (117KB)
- ☐ 9. Verordening precariobelasting 2017 (151KB)

Het “nieuwe stelsel”

VNG

❖ **IJkpunten**

- ❖ De VNG heeft zeven ijkpunten benoemd waaraan uitbreiding van het lokaal belastinggebied zou moeten voldoen:
- ❖ Een groter belastinggebied is geen doel op zich, maar dient om de band tussen bepalen, betalen en verantwoorden te versterken.
- ❖ Het moet gaan om een substantiële uitbreiding.
- ❖ De horizontale, democratische verantwoording waarborgt verantwoorde heffing. Limitering van de opbrengsten via rijksregelgeving past daar niet bij.
- ❖ Geen verhoging van de lastendruk. Uitbreiding van de gemeentelijke belastingen is onlosmakelijk verbonden met een navenante verlaging van de rijksbelastingen (mogelijk gemaakt door een verkleining van het gemeentefonds).
- ❖ Voor de belastingbetaler is de herziening zo veel mogelijk inkomensneutraal. Koopkrachteffecten moeten worden geneutraliseerd. Dit vereist maatregelen van het Rijk.
- ❖ Voor de belastingbetaler moet zichtbaar zijn dat er sprake is van een verschuiving en geen verhoging. Dit is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van Rijk en gemeenten.
- ❖ Vereenvoudiging door afschaffen kleinere heffingen is mogelijk voor zover er sprake is van aanvaardbare financiële gevolgen op gemeentelijk niveau.

VNG

- ❖ **Informatie voor raadsleden over het gemeentelijk belastinggebied**
- ❖ Het gemeentelijk belastinggebied is één van de pijlers van onze democratische rechtstaat:
- ❖ Het heffen van belasting vergroot de betrokkenheid van burgers met de gemeente als decentrale overheid;
- ❖ Een eigen belastinggebied biedt gemeenteraad de mogelijkheid verantwoording af te leggen over financiële keuzes en een buffer op te bouwen;
- ❖ Een gemeentelijk belastinggebied maakt het mogelijk om de verdeling tussen inkomsten en uitgaven af te stemmen op plaatselijke voorkeuren.
- ❖ Het Europees Handvest voor de lokale autonomie geeft decentrale overheden expliciet de mogelijkheid om eigen inkomsten te genereren. De Nederlandse Grondwet verankert dat gemeenten deze inkomsten mogen genereren door belastingen te heffen.

Raadsleden

1. Verlagen lasten op arbeid door een verschuiving naar lokale belastingen
2. Saneren kleine belastingen
3. Invoering landelijke lastenverdeling met bandbreedtes
4. Vergroten effectiviteit en doelmatigheid gemeentelijk verkeershandhavingsbeleid
- 5 . Stroomlijnen, vereenvoudigen en harmoniseren

Bedankt voor uw aandacht!